

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра адміністративного права і процесу факультету №1

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Актуальні проблеми адміністративного права»**
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

081 Право

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 16.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією з юридичних дисциплін
Науково-методичної ради ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри адміністративного права та процесу факультету №1
(*протокол від 09.08.2023 № 17*)

Розробники:

1. Завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Салманова О.Ю.
2. Професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Комзюк А.Т.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Собакарь А.О.
2. Професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3, доктор юридичних наук, професор Пчелін В.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 8	08 Право 081 Право другий (магістерський) рівень вищої освіти	Навчальний курс – 1; Семестр – 2; Види контролю: залік.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 16 годин; Семінарські заняття – 12 годин; Практичні заняття – 12 годин; Самостійна робота – 80 годин		не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права» є набуття слухачами магістратури ґрунтовних знань з історії виникнення науки адміністративного права, вивчення проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, дослідження проблем теорії адміністративного процесу, формування прикладних навиків та умінь застосовувати набуті знання для проведення власного наукового дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Основними **завданням** викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права» є надання слухачам магістратури ґрунтовних знань з доктринальних положень науки адміністративного права і процесу; ознайомлення з історичними аспектами становлення наукових поглядів про публічне управління, формування та розвитку науки адміністративного права у провідних країнах світу; роз'яснення основних проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, її методологічних засад; аналіз концептуальних положень теорій та вчень про адміністративний примус, адміністративну відповідальність, про законність у публічному управлінні та проблеми її забезпечення; концепції адміністративних актів, адміністративно-господарського права, поліцейського права; узагальнення наукових поглядів про адміністративно-процедурне право як складової теорії адміністративного права,

теорії адміністративного процесу та проблемних питань формування адміністративного процесуального права.

Міждисциплінарні зв'язки: «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Адміністративна відповідальність», «Публічне адміністрування», «Організаційно-правові питання публічної служби в Україні».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: історію виникнення науки адміністративного права; період становлення наукових поглядів про публічне управління та його правове регулювання; передумови трансформації поліцейського права в адміністративне; особливості розвитку науки адміністративного права у провідних країнах світу; предмет, метод та система адміністративного права у радянській правовій доктрині; наукові школи адміністративного права в радянській Україні; методологічні засади сучасної теорії адміністративного права; особливості сучасної науки українського адміністративного права; зміст концепції публічної адміністрації в теорії адміністративного права; основні положення службового права як складової теорії адміністративного права; положення концепції адміністративних актів як провідної форми публічного управління; сучасне розуміння сутності адміністративного примусу та його місця в теорії адміністративного права; основні положення теорії адміністративної відповідальності; сучасні тенденції у розумінні адміністративної процедури і адміністративного процесу;

вміти: використовувати знання з історії виникнення науки адміністративного права, закономірностей її розвитку для проведення власного наукового дослідження; формулювати наукові проблеми і робочі гіпотези формування сучасної доктрини адміністративного права, що передбачає глибоке осмислення наявних та створення нових цілісних знань; формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації; вести аргументований діалог під час наукових і ділових дискусій, публічних виступів щодо концептуальних положень науки адміністративного права та процесу.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК-6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК-7 Здатність приймати обґрунтовані рішення
	ЗК-8 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-1 Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності
	СК-3 Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
	СК-4 Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України
	СК-5 Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції
	СК-6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію
	СК-10 Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування
	СК-13 Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною

		аргументацією
	СК-15	Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості
	СК-16	Здатність приймати науково обґрунтовані управлінські рішення у сфері протидії злочинності, запобігання, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, їх ефективного розслідування, організувати та підтримувати ефективну, доцільну взаємодію між різними органами та підрозділами Національної поліції, інших органів державної влади, місцевого самоврядування, громадськості.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. «Становлення та розвиток основних положень вітчизняного адміністративного права»

Становлення наукових поглядів про публічне управління. Виникнення адміністративного права: від поліцейського до та його правове регулювання адміністративного права. Предмет, метод та система адміністративного права в їх історичному розвитку.

Проблеми розуміння предмета і методів адміністративного права. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення його змісту. Система адміністративного права і сучасні проблеми її розвитку.

ТЕМА 2. «Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права»

Поняття публічного управління, його співвідношення з іншими спорідненими категоріями. Структура публічного управління. Публічне майно в структурі публічного управління. Принципи публічного управління в умовах Європейської інтеграції.

Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права. Юридична природа органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування: особливі та спільні риси. Проблеми удосконалення системи та правового статусу органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

ТЕМА № 3. «Службове право як складова теорії адміністративного права»

Поняття, предмет, система та джерела службового права. Проблеми розуміння сутності та видів публічної служби. Проблеми правового регулювання проходження публічної служби, стимулювання діяльності та відповідальності публічних службовців. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців

щодо запобігання корупційним проявам. Особливості проходження служби в органах Національної поліції України.

ТЕМА № 4. «Інструменти публічного адміністрування»

Розуміння інструментів публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Сучасне розуміння адміністративного примусу та його місця в системі адміністративного права.

ТЕМА № 5. «Актуальні питання адміністративно-деліктного права»

Поняття, предмет та джерела адміністративно-деліктного права, його місце в системі адміністративного права. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Проблемні питання розуміння сутності та видів адміністративних проступків. Визначення та структура складу адміністративного проступку, його види. Особливості адміністративної відповідальності деяких спеціальних суб'єктів. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб, неповнолітніх осіб, осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Основні і додаткові стягнення. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Порядок обчислення строків адміністративних стягнень. Строки накладення адміністративних стягнень. Погашення адміністративних стягнень. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Відшкодування шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність. Уточнення змісту та процедур адміністративної відповідальності.

ТЕМА № 6. «Проблемні питання провадження в справах про адміністративні правопорушення»

Правове регулювання провадження в справах про адміністративне правопорушення. Поняття та особливості провадження у справах про АПП. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Докази у справах про адміністративні правопорушення, їх джерела та оцінка. Види та правовий статус осіб, які беруть участь в провадженні у справі про адміністративне правопорушення. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Особливості виконання постанов в справах про АПП.

ТЕМА № 7. «Формування та розвиток адміністративно-процедурного права»

Правове регулювання здійснення адміністративних процедур. Загальні положення ЗУ «Про адміністративну процедуру». Поняття, особливості та принципи адміністративних процедур. Методи адміністративно-процедурного права. Поняття адміністративного органу, визначення його компетенції. Учасники адміністративного провадження та особи, які сприяють розгляду справи. адміністративних процедур. Загальні положення адміністративного

провадження. Визначення адміністративного акта, його зміст, чинність та припинення дії. Види адміністративних процедур (проваджень). Окремі адміністративні процедури (провадження).

ТЕМА № 8. «Адміністративно-правове регулювання контролю та нагляду в публічному адмініструванні»

Поняття, значення та види контролю в публічному управлінні. Правове регулювання контролю та нагляду в публічному управлінні. Особливості та суб'єкти державного контролю в публічному управлінні. Контроль органів місцевого самоврядування в публічному управлінні. Особливості громадського контролю в публічному управлінні. Звернення громадян та їх види. Нагляд в публічному управлінні, його види.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема 1. Становлення та розвиток основних положень вітчизняного адміністративного права	14	2	2	0	0	10	залік
Тема 2. Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права	14	2	2	0	0	10	
Тема 3. Службове право як складова теорії адміністративного права	14	2	2	0	0	10	
Тема 4. Інструменти публічного адміністрування	14	2	2	0	0	10	
Тема 5. Актуальні питання адміністративно-деліктного права	18	2	0	6	0	10	
Тема 6. Проблемні питання провадження в справах про адміністративні правопорушення	18	2	0	6	0	10	
Тема 7. Формування та розвиток адміністративно-процедурного права	14	2	2	0	0	10	

Тема 8. Адміністративно-правове регулювання контролю та нагляду в публічному адмініструванні	14	2	2	0	0	10	
Всього за семестр	120	16	12	12	0	80	

4.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу		Література:
	Тема 1. Становлення та розвиток основних положень вітчизняного адміністративного права	
	<p>1. Становлення наукових поглядів про публічне управління.</p> <p>2. Виникнення адміністративного права: від поліцейського до та його правове регулювання адміністративного права.</p> <p>3. Предмет, метод та система адміністративного права в їх історичному розвитку.</p>	[1; 2, С. 10-31; 4; 5, С. 17-43; 6, С. 9-70; 9, С. 11-42; 10, С. 8-36; 15-17; 48].
	Тема 2. Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права	
	<p>1. Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права.</p> <p>2. Юридична природа органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування: особливі та спільні риси.</p> <p>3. Проблеми удосконалення системи та правового статусу органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.</p>	[1; 2, С. 69-88; 3-54; 5, С. 84-168; 6, С. 125-200; 7; 9; 10, С. 74-148; 17-19; 23; 24; 28; 30; 49; 52; 55-56; 69; 74; 92-93].
	Тема 3. Службове право як складова теорії адміністративного права	
	<p>1. Адміністративна процедура і адміністративний процес: сучасні тенденції у розумінні правових явищ.</p> <p>2. Проблеми систематизації адміністративно-процедурного законодавства.</p> <p>3. Проблеми правового регулювання та практики здійснення окремих адміністративних процедур (проваджень).</p>	[1; 3, С. 119-189; 4; 5, С. 359-465; 6, С. 200-267; 7; 9, С. 87-123; 10; 17-19; 23; 24; 28; 38; 41; 44; 49; 52; 58; 66].
	Тема 4. Інструменти публічного адміністрування	
	<p>1. Поняття та види форм публічного управління.</p> <p>2. Видання адміністративних актів як провідна правова форма управління.</p>	[1; 2, С. 303-480; 3-4; 5, С. 203-260; 6, С. 394-381; 7-10; 11; 15; 20; 21; 35; 42; 51; 57; 63-105].

		3. Поняття методів публічного управління, їх класифікація.	
		Тема 5. Актуальні питання адміністративно-деліктного права	
		1. Поняття адміністративної відповідальності, її місце в системі адміністративного права. 2. Проблеми кодифікації законодавства про адміністративні проступки. 3. Уточнення підстав та змісту адміністративної відповідальності.	[1; 2, С. 335-480; 3-4; 5, С. 466-530; 6, С. 483-600; 7, С. 255-354; 9; 10; 20; 53; 71; 81; 87; 88; 99-104].
		Тема 6. Проблемні питання провадження в справах про адміністративні правопорушення	
		1. Види та правовий статус осіб, які беруть участь в провадженні у справі про адміністративне правопорушення. 2. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. 3. Поняття та види стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення.	[1; 2, С. 335-480; 3-4; 5, С. 466-530; 6, С. 483-600; 7, С. 255-354; 8; 9-10; 20; 25-27; 34; 36; 38; 54; 57; 59; 99; 101-103].
		Тема 7. Формування та розвиток адміністративно-процедурного права	
		1. Адміністративна процедура і адміністративний процес: сучасні тенденції у розумінні правових явищ. 2. Проблеми систематизації адміністративно-процедурного законодавства. 3. Проблеми правового регулювання та практики здійснення окремих адміністративних процедур (проваджень).	[1; 2, С. 445-687; 3-4; 5, С. 289-326, С. 507-640; 6-7; 8, С. 101-347; 9-10; 25-27; 29; 32; 42; 59; 84; 90].
		Тема 8. Адміністративно-правове регулювання контролю та нагляду в публічному адмініструванні	
		1. Сучасне розуміння сутності, правового регулювання та ознак контролю. 2. Види контролю та принципи його здійснення. 3. Система органів державного контролю.	[1; 2, С. 303-518; 3-4; 5, С. 261-288; 6, С. 343-393; 7-8; 9, С. 97-133; 20; 42; 51; 57; 63; 76; 98-101].

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

Не передбачено навчальним планом

5.2. Теми курсових робіт

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми наукових робіт (наукових доповідей)

1. Передумови трансформації поліцейського права в адміністративне.
2. Предмет і метод адміністративного права у їх історичному розвитку.
3. Поняття і зміст предмета адміністративного права України (традиційне розуміння предмета адміністративного права України).
4. Становлення науки адміністративного права на українських землях.
5. Історія кодифікації адміністративного права.
6. Система адміністративного права та еволюція наукових поглядів на її зміст.
7. Наука адміністративного права у країнах з континентальною системою права.
8. Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного права.
9. Публічний та приватний аспекти адміністративного права.
10. Поняття адміністративного права Німеччини та його поділ на загальне і особливе адміністративне право.
11. Система українського адміністративного права.
12. Сучасні системи зарубіжного адміністративного права.
13. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права.
14. Співвідношення загальних принципів права з принципами адміністративного права.
15. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.
16. Адміністративна реформа в Україні: загальна характеристика.
17. Реформа адміністративного права.
18. Виконавча влада як об'єкт адміністративно-правового дослідження.
19. Реформа адміністративного законодавства.
20. Система адміністративного права та її основні характеристики.
21. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації державної влади.
22. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права.
23. Поняття та сучасний стан публічної адміністрації.
24. Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
25. Правовий статус приватних осіб як суб'єктів публічної адміністрації.
26. Проблеми визначення співвідношення публічно-правового і приватно-правового регулювання публічної служби
27. Перспективи розвитку вчень про публічну службу.
28. Дослідження правового регулювання проходження публічної служби.
29. Розвиток теорії адміністративних послуг як основи взаємовідносин виконавчої влади з приватними особами.
30. Державні службовці у системі вчень про суб'єктів адміністративного права.
31. Наукові розробки проблем правового регулювання стимулювання праці та відповідальності службовців публічної служби.
32. Загальний стан розвитку соціально-культурної сфери України.
33. Особливості соціальної роботи у сфері культури.
34. Основні напрями оптимізації державної політики у сфері культури.

35. Напрями реформування державного управління у сфері соціально-культурної сфери.

6. Методи навчання

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права» проводяться у вигляді лекційних, семінарських та практичних занять за допомогою наступних методів навчання у вищій школі: *пояснювально-ілюстративний; репродуктивний метод (відтворення); метод проблемного викладу, евристичний, дискусійний методи тощо.*

Лекційні заняття проводяться у класичній академічній формі. Мультимедійні лекції: передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, за своїм змістом лекції охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни.

Семінарські заняття передбачають теоретичний розгляд матеріалів, обговорення, заслуховування наукових доповідей по актуальним питанням теми заняття тощо.

Практичні заняття передбачають вирішення практичних задач, обговорення рішень, проведення квізів та вирішення практичних кейсів, заслуховування наукових доповідей по актуальним питанням теми заняття тощо. Крім того, за певними темами («Загальні засади адміністративної відповідальності», «Загальна характеристика провадження в справах про адміністративне правопорушення»), можуть використовуватися ділові ігри, моделювання практичних ситуацій, бінарні заняття за участю практичних працівників Національної поліції України, інших правоохоронних органів, суддів, представників органів публічної адміністрації.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом слухачем магістратури у час, вільний від аудиторних навчальних занять, яка складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Індивідуальна робота слухача магістратури забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичними рекомендаціями тощо. Для самостійної роботи слухачеві також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна та періодична література.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (2 семестр).

Контрольні питання, що виносяться на залік (2 семестр):

1. Становлення наукових поглядів про публічне управління.
2. Предмет, метод та система адміністративного права в їх історичному розвитку.
3. Проблеми розуміння предмета і методів адміністративного права.
4. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення його змісту.
5. Система адміністративного права і сучасні проблеми її розвитку.
6. Адміністративно-правові норми.
7. Джерела адміністративного права та їх розвиток.
8. Адміністративно-правові відносини.
9. Поняття публічного управління, його співвідношення з іншими спорідненими категоріями.
10. Структура публічного управління. Публічне майно в структурі публічного управління.
11. Принципи публічного управління в умовах Європейської інтеграції.
12. Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права.
13. Юридична природа органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування: особливі та спільні риси.
14. Проблеми удосконалення системи та правового статусу органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.
15. Поняття та види публічної служби. Джерела службового права.
16. Поняття і основні принципи публічної служби.
17. Види публічної служби.
18. Правове регулювання публічної служби.
19. Поняття посади і публічних службовців.
20. Види публічних службовців.
21. Адміністративно-правовий статус державних службовців.
22. Порядок та особливості проходження публічної служби.
23. Стимулювання діяльності публічних службовців та їх соціальний захист.
24. Види відповідальності публічних службовців, підстави притягнення їх до відповідальності.
25. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців.
26. Публічна служба в органах місцевого самоврядування.
27. Особливості проходження служби в органах Національної поліції України.
28. Проблеми розуміння сутності, основних ознак та видів правових актів управління
29. Адміністративний договір у механізмі публічного управління
30. Сучасне розуміння адміністративного примусу та його місця в системі адміністративного права.
31. Адміністративні і економічні методи.

32. Поняття, особливості та види адміністративного примусу.
33. Підстави застосування та види адміністративно-примусових заходів.
34. Мета, види та порядок застосування адміністративно-запобіжних заходів.
35. Мета та види заходів адміністративного припинення.
36. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.
37. Спеціальні (виняткові) заходи адміністративного припинення.
38. Проблеми забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб при застосуванні заходів адміністративного примусу.
39. Поняття адміністративної відповідальності, її місце в системі адміністративного права.
40. Проблеми кодифікації законодавства про адміністративні проступки.
41. Уточнення підстав та змісту адміністративної відповідальності.
42. Законодавство України про адміністративні правопорушення, структура КУпАП.
43. Відмежування адміністративних проступків від злочинів, кримінальних та дисциплінарних проступків.
44. Юридичний склад адміністративного проступку, його поняття, значення, структура.
45. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність.
46. Особливості адміністративної відповідальності посадових осіб, іноземців або осіб без громадянства.
47. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності осіб, на яких розповсюджується дія дисциплінарних статутів та положень про дисципліну.
48. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності неповнолітніх.
49. Система органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.
50. Загальна характеристика провадження в справах про адміністративні правопорушення.
51. Поняття та види стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення.
52. Поняття, особливості та принципи адміністративних процедур.
53. Поняття та види адміністративних послуг.
54. Правовий статус учасників відносин щодо надання адміністративних послуг.
55. Процедури надання адміністративних послуг.
56. Проблеми систематизації адміністративно-процедурного законодавства.
57. Проблеми правового регулювання та практики здійснення окремих адміністративних процедур (проваджень) .
58. Сучасне розуміння законності в публічному управлінні та способів її забезпечення.

59. Проблеми законодавчого регулювання контрольно-наглядової діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

60. Громадський контроль в публічному управлінні та його розвиток.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контролю.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути заліки; екзамени; тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: аудиторна робота (**опитування, дискусії, обговорення, робота у команді під час семінарських та практичних занять**); самостійна робота (**рішення практичних задач, розв'язання ситуативних завдань**, ведення конспектів лекцій та зошитів для виконання практичних завдань; виконання індивідуальних завдань (підготовка цільових виступів, доповідей, **тез доповідей на конференції**, підготовка конкурсних наукових робіт, наукові публікації). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з

оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переведу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	((	<i>Результат навчальних занять за семестр</i>	)	<i>Результат самостійної роботи за семестр</i>	/	)	<i>10</i>
---	----	---	---	--	---	---	-----------

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.**

Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переведу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Кількість балів за підсумковим контролем</i>
--	---	---

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{за поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали за} \\ \text{попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 3 позитивних оцінок під час аудиторної роботи. Критерії оцінювання викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням.	Рішення практичних задач , ведення конспектів лекцій та зошитів для виконання практичних завдань, розв'язання ситуативних завдань. Виконання індивідуальних завдань (підготовка цільових виступів, доповідей, тез доповідей на конференції , підготовка конкурсних наукових робіт, наукових публікацій). Критерії оцінювання самостійної роботи та виконання окремих видів індивідуальних завдань викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів. Критерії оцінювання викладач повідомляє на консультації перед екзаменом.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			

75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. [Адміністративне право України. Загальна частина у схемах : навч. посіб. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; \[О. В. Брусакова, Д. В. Швець та ін.\]. Харків : ХНУВС, 2019. 236 с.](#)

2. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. – Харків : Право, 2021. 196 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7874/%D0%90%D0%B4D0>
4. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
5. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України. Підручник. / МВС України, Харків.нац.ун-т внутр. справ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.М. Гусарова ; [Гусаров С.М., Салманова О.Ю., Комзюк А.Т. та ін.]. Харків, 2020. 512 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9887>
6. Правове регулювання адміністративних послуг (у схемах) : навч. посіб. / МВС П68 України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Сокурєнка ; [О. В. Брусакова, К. О. Крут, І. В. Панова та ін.]. Харків : ХНУВС, 2021. 120 с.

Додаткова література:

7. Курс адміністративного права України: підручник / за ред. О. В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904 с.
8. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакаєва, І.В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
9. Бородін І.Л. Адміністративне право України : підручник; Нац. авіац. ун-т. Київ : Правова єдність: Алерта, 2019. 548 с.
10. Мельник Р.С. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер: Буква Закону, 2018. 343 с.
11. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / О.В. Кузьменко, М.В. Плугатир, І.Д. Пастух та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 387 с.
12. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 567 с.
13. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4925/1/NP_Public%20administration_2019.PDF
14. Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. Особливості публічного управління та адміністрування : Навчальний посібник. К. : КНУКіМ, 2016. 167 с.
15. Вітвіцький, С.С. Адміністративне право та процес : навч. посіб. / С.С. Вітвіцький, Т.В. Хайлова, О.М. Пересада; Донец. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : ВД "Гельветика", 2022. 400 с.
16. Адміністративний процес : навч. посіб. / [Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Гусаров С. М. та ін.] ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с.
17. Ківалов С. В. Адміністративне право: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / С. В.Ківалова, Л. Р. Біла-Тіунова, Т.І. Білоус-Осінь. Одеса : Фенікс, 2019. 136 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12119>.

18. Administrative law of Ukraine for foreigners: Popular science publication / Valentyn Halunko (ed.) and others. Odesa : Publishing House «Helvetica», 2021. 88 с. (*Адміністративне право України для іноземців: Науково-популярне видання / Валентин Галуцько (ред.) та ін. Одеса: Видавництво «Гельветика», 2021. 88 с.*)
19. Національна поліція України. Організаційно-правове забезпечення діяльності. / С. Петков, І. Іванов, М. Лошицький та ін., Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 360 с.
20. Національна поліція України в умовах воєнного стану. Настільна книга поліцейського. / Під заг. ред. Копотуна І. М. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 508 с.
21. Науково-практичний коментар до Закону України «Про місцеве самоврядування України» / За заг. ред. Чижмарь К.І. Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 400 с.
22. Науково-практичний коментар Кодексу про адміністративні правопорушення. Станом на 3 лютого 2021 р. / За заг. ред. Журавльова Д.В. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2021. 816 с.
23. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
24. Дисциплінарний статут Національної поліції України : науково-практичний коментар / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора Сокурєнка В.В. Х.: Майдан, 2019. 254 с.
25. Гусаров С.М. Правозастосовна діяльність в Україні : монографія / С.М. Гучаров. Харків : Золота миля, 2015. 416 с.
26. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Факт, 2022. 452 с.
27. Салманова О.Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : монографія. Харків : Панов, 2016. 259 с.
28. Панасюк О.В. Адміністративно-деліктне право України: теоретичні питання розвитку та реформування: монографія. Харків: ФОП Панов, 2020. 549 с.
29. [Місьцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: колективна монографія](#) / Кол. авт.; за заг. ред. Р. М. Плюща. К.: РІДНА МОВА. 2016. 744 с.
30. Карабін Т.О. Розподіл повноважень публічної адміністрації: Монографія. Ужгород: Гражда, 2016. 220 с.
31. Легеза Є. О. Теорія публічних послуг : адміністративно-правова складова : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.
32. Маркіян Сидор. Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування: монографія ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Ліга Прес, 2016. 191 с.
33. [Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності](#) : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків : Стильна типографія, 2017. 1164 с. – (до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку у Харкові).
34. Туркова О.К. Правова природа процедур надання адміністративних послуг в Україні : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків:, 2017. 238 с.
35. Яременко А.О. Збірник ситуаційних задач зі службової діяльності та алгоритми дій працівників поліції щодо їх вирішення : навч. посіб. для курсантів, слухачів закл. вищ. освіти МВС України і правоохоронців органів та підрозділів НП України. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 231 с.

36. Гусаров С.М. Сучасні законодавчі ініціативи удосконалення нормативно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. / *Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 269-277.*
37. Салманова О. Ю. Проблеми розмежування сфер регулятивного впливу нормативно-правових актів МВС України та Національної поліції України. *Moderní aspekty vědy: XII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 833-847.*
38. Комзюк А.Т. Проблеми визначення і врегулювання основних положень провадження в справах про адміністративні проступки. *Moderní aspekty vědy: XII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 278. (ODDÍL 8. PRÁVO. P. 271-285)*
39. Гусаров С.М. Можливості впровадження в Україні ефективних сучасних зарубіжних моделей організації та діяльності органів поліції. *Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options (Поліцейська діяльність в Україні та в європейських країнах: сучасні стандарти та можливості для їх уніфікації):* Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. P. 32-56.
40. Gusarov Sergiy. Certain aspects of state service reform. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. Vol. 27. № 1, 2020. Pp. 14-25. URL: <http://visnyk.kh.ua/uk/article/okremi-aspekti-reformuvannya-derzhavnoyi-sluzhbi>* (Окремі аспекти реформування державної служби).
41. Казанчук І.Д. Сутність та значення методу переконання в сфері адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні. *Multidisciplinárny mezinárodní vědecký magazín «Věda a perspektivu».* Praha, České republika. № 1 (20). 2023. С. 122-134.
42. Казанчук І. Д. Правова характеристика принципів діяльності Національної поліції України та проблеми їх дотримання в сфері забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану. *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Право»): журнал.* № 3(9). 2023. С. 319-332.
43. Gusarov, S.M. Certain aspects of state service reform (2020) *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 27 (1), pp. 14-25. DOI: [https://doi.org/10.37635/jnalsu.27\(1\).2020.14-2](https://doi.org/10.37635/jnalsu.27(1).2020.14-2).* Q4 (Окремі аспекти реформування державної служби).
44. Yevdokimenko S., Inshyn M., Salmanova O., & Polstyanoy A. Organizational and Legal Principles of Ensuring Academic Autonomy of Higher Educational Institutions. *AMAZONIA INVESTIGA* (2020). Volume 9. Issue 32 / August 2020. P.55-60. Web of Science: DOI: <http://dx.doi.org/10.34069/AI/2020.32.08.6> (Організаційно-правові засади забезпечення академічної автономії вищих навчальних закладів).
45. Valentyn Halunko, Nataliia Varenia, Sergiy Gusarov, Iryna Berezovska, Oleksander Griza. State regulation over operations with military goods as an protection element of a state national security. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues.* (2020). Volume 23. Special Issue 1. P. 87-91. Q2. (Державне регулювання операцій з товарами військового призначення як елемент захисту національної безпеки держави).
46. Bezpalova, O., Dzhaferova, M., Volkovych, O., Rudoi, K., Minchenko, O. Police competence as a subject of countering and combating illicit drug trafficking. (2020). *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, 23 (4), pp. 1-6. Q2.* (Компетенція поліції як суб'єкт протидії та боротьби з незаконним обігом наркотиків).

47. Salmanova, O., Popovich, E., Nikitin, A., Tesliuk, I. Administrative and Legal Principles of the Digitization of Public relations. *AMAZONIA INVESTIGA*. (2020). Vol. 9. Núm. 25: 418 - 422/ enero 2020. (Web of Science: 000507401400047). (Адміністративно-правові принципи оцифрування суспільних відносин).
48. Komziuk, A., Salmanova, O., Salmanov, O. Responsibility for Administrative and Criminal Offenses in the Field of Use of Airspace of Ukraine (2022). *Lecture Notes in Networks and Systems*, 367 LNNS, pp. 649-663. *Web of Science*: DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_54. (Відповідальність за адміністративні та кримінальні правопорушення у сфері використання повітряного простору України).
49. Popova, S., Popova, L., Kazanchuk, I., Bandurka, I., Kyrieieva, I. The role of local self-government bodies in prospective areas of regional development [El papel de los Órganos de autogobierno local en las Áreas de desarrollo regional] (2021). *Estudios de Economía Aplicada*, 39 (7). pp. 1-11. DOI: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i7.5000>. Q4. (Роль органів місцевого самоврядування в перспективних напрямках регіонального розвитку).
50. Sergiy Mykolaiovych Gusarov, Olha Zolotar, Marina Belanuk, Liudmyla Viktorivna Svyrydova. Legal Principles of Opposition to Separatism in the Modern State. *Amazonia investiga* (2020). Vol. 9. Núm. 29. P. 29-36. *Web of Science*: DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2020.29.05>. (Правові засади протидії сепаратизму в сучасній державі).
51. Halyna Shaulska, Iryna Kazanchuk, Hrygorii Bukanov. Legal and regulatory fundamentals of interaction of civil society and government authorities in the system of public administration. (*Нормативно-правові основи взаємодії громадянського суспільства та органів державної влади в системі публічного управління*). *JOURNAL OF LAW AND POLITICAL SCIENCES*. VOL. (37). THIRTEENTH YEAR—ISSUE (2) APRIL. 2023 P. 354-378. URL: <http://journal-law.com/> (Web of Science).

Нормативно-правові акти:

52. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. (в ред. від 01.01.2020). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
53. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №38. Ст. 385. (в ред. від 22.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
54. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. ст.222. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
55. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Голос України* від 25.10.2014. 2014. № 206. (в ред. від 28.05.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
56. Про адміністративні послуги: Закон України 06.09.2012 № 5203-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. стр. 1705. ст.409. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
57. Про інформацію: Закон України: від 2.10.1992 № 2657-XII. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
58. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
59. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 № 393/96. *Відомості*

Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

60. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 250. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

61. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21.11.2002 №228-IV. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15>

62. Про місцеві державні адміністрації : Закон України : від 09.04.1999 № 586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 3190. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

63. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. ст.170 (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>

64. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43. (в ред. від 28.05.2023) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/>

65. Про громадські об'єднання : закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

66. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. ст. 175 (в ред. від 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

67. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 №1508-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 34. Ст. 1167. (в ред. від 04.04.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

68. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №13. Ст.91. (в ред. від 14.05.2020). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

69. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. ст.87. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>

70. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. стор. 1970, стаття 379. (в ред. від 02.08.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

71. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X (в ред. від 15.04.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

72. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36, 37. Ст. 446. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

73. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. ст.233. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

74. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. (в ред. від 01.06.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

75. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31, ст.545. в ред. від 15.04.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

76. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону :закон України від 22.06.2000 № 1835-III. *Офіційний вісник України*. 2000. № 30. Ст. 1248. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>

77. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

78. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень : Закон України від 05.06.2012 *Офіційний вісник України*. 2012. № 49. Ст. 1919. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/4901-17>

79. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. *Офіційний вісник України*. 2012. № 62. Ст. 2509. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

80. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

81. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. ст.542. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

82. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. №14. Ст. 87. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

83. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV. (в ред. від 11.07.2023). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2899-15>

84. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки: Указ Президента України від 27.09.2021 № 487/202. *Урядовий кур'єр* від 29.09.2021. № 188. / *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021/card6#Public>.

85. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 № 119/2021. *Урядовий кур'єр* від 26.03.2021. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#n13>.

86. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24.02.2022 № 68/2022. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>

87. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». (в ред. від 11.04.2023). База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015>

88. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. (в ред. від 18.05.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL:

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>

89. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. *Офіційний вісник України* від 15.07.2014. № 54. стор. 88. стаття 1455. (в ред. від 27.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

90. Про внесення змін до Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 258. *Офіційний вісник України* від 09.04.2021. № 27. стор. 168. стаття 1464 / *Веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2021-%D0%BF#Text>

91. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p#Text>

92. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>

93. Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1013-р. *Урядовий кур'єр* від 20.01.2018. № 14 (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80>

94. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1039. *Урядовий кур'єр* від 18.12.2019. № 243. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF>

95. Про затвердження Положення про дозвільну систему: постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>

96. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833. (в ред. від 19.04.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/833-2017-%D0%BF>.

97. Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF>

98. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2000. № 188. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00>

99. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: Наказ МВС України, Адміністрації державної прикордонної служби України, СБ України від 23.04.2012. № 353/271/150. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-12>

100. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. (в ред. від 24.09.2021). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

101. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. (в ред. від 15.04.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>

102. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 13.01.2020 № 13. *Офіційний вісник України* від 14.02.2020. № 12, стор. 235, стаття 511.

103. Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: наказ МВС України від 18.12.2018 № 1026. *Офіційний вісник України*. 2019. № 11. Ст. 378.

104. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування: наказ МВС України від 12.10.2020 № 724. *Офіційний вісник України*. 2020. № 97. Ст. 3161.

105. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. (в ред. від 07.05.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України – <https://court.gov.ua/>
4. Офіційне Інтернет-представництво Президента України – <http://www.president.gov.ua>
5. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України «Урядовий портал» – <http://www.kmu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби – <http://www.nads.gov.ua>.
7. Міністерство внутрішніх справ України (офіційний веб-сайт). URL: (<https://mvs.gov.ua/>
8. Національна поліція України (офіційний веб-сайт). URL: <https://www.npu.gov.ua/>
9. Офіційний веб-сайт European Group of Public Administration (EGPA). – <http://www.iias-iisa.org/egpa/>
10. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua/>
11. Наукова бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ – <https://lib.univd.edu.ua/>
12. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко – <http://korolenko.kharkov.com/>